

XI. ZOH: SAPPORO 1972

- KRAJINA: Japonsko
- TERMÍN: 3. - 13. 2. 1972
- ÚČASŤ: 1006 športovcov (801 mužov, 206 žien) z 35 krajín, súťažili v 35 disciplínach.
- ÚČASŤ Z ČSSR A ZO SLOVENSKA: V čs. výprave bolo 42 športovcov, z toho 6 Slováci. Ondrej Nepela sa v krasokorčuľovaní stal prvým a zatiaľ jediným víťazom ZOH zo Slovenska, členmi bronzového tímu hokejistov boli Vladimír Dzurilla a Rudolf Tajcnár. Češka Helena Šikolová bola bronzová v behu na lyžiach.
- NAJÚSPEŠNEJŠIE KRAJINY (neoficiálne bodovanie a zisk medailí): 1. ZSSR 120 (8 - 5 - 3), 2. NDR 83 (4 - 3 - 7), 3. Nórsko 79 (2 - 5 - 5), ... 14. ČSSR 19 (1 - 0 - 2).
- NAJÚSPEŠNEJŠÍ PODĽA MEDAILÍ: Ard Schenk (Hol., rýchlokorčuľovanie) 3 - 0 - 0, Galina Kulakovová (ZSSR, beh na lyžiach) 3 - 0 - 0, Via Česlav Vedenin (ZSSR, beh na lyžiach) 2 - 0 - 1, Marie-Therése Nadigová (Švaj., zjazdové lyžovanie) 2 - 0 - 0, ... Ondrej Nepela (ČSSR, krasokorčuľovanie) 1 - 0 - 0.

Mt. Eniwa a potom po ZOH holé svahy znovu zalesnili!

V predvečer ZOH sa zrodil škandál, ktorým vyvrcholil dlhoročný boj ortodoxného zástancu čistého amatérizmu, prezidenta MOV Averyho Brundagea, proti športovcom, ktorí inkasovaním rôznych príjmov - najmä z reklamy - porušovali striktné amatérske predpisy. Najväčším trňom v oku bojovníkov proti komercializácii športu boli zjazdári, ale na listine údajných pro-

Osem rokov po OH v Tokiu zavítali aj zimné olympijské hry premiérovito do Ázie - a znovu do Japonska. Ich dejiskom bolo veľkomesto Sapporo. Pre ekonomicky búrlivo sa rozvíjajúce Japonsko sa po veľkom úspechu letných OH 1964 stala organizácia ZOH znovu vecou celonárodnej prestíže. V priemyselnom miliónovom meste na ostrove Hokkaido a v jeho okolí vyrástli nielen špičkové športoviská, ale aj supermoderná všeobecná infraštruktúra. Japonci predviedli aj dovtedy nevídanú vec, keď najprv vytvorili zjazdové trate na svahoch vyhasnutej sopky

esionálov sa medzi 54 menami objavili aj niektoré ďalšie esá. Rozsah ich porušovania amatérskych predpisov od začiatku roka preverovala tzv. kvalifikačná komisia.

Hoci staručký Brundage chcel dať v poslednom roku svojho pôsobenia na čele MOV potrestať viacero športovcov, zákaz štartu v Sappore po hlasovaní členov MOV v predvečer ZOH 1972 napokon dostal jedine rakúsky zjazdár Karl Schranz. Dvojnásobný celkový víťaz Svetového pohára a trojnásobný majster sveta musel opustiť dejisko hier! Doma ho však privítali ako hrdinu...

Okrem Schranza chýbali v Sappore aj kanadskí hokejisti. Tí sa už po MS 1969 stiahli z medzinárodnej scény. Ich federácia tak učinila na protest proti skutočnosti, že kým zámorskí profesionáli z NHL na podujatiach IIHF hrať nemohli, „štátni“ profesionáli z vtedajších socialistických krajín boli oficiálne považovaní za amatérov a mohli hrať na majstrovstvách sveta i ZOH. Kanadskí amatéri proti nim už jednoducho nevedeli uspieť.

Sapporo sa úlohy usporiadateľa celkove zhostilo na výbornú. Problémom sa ukázal byť len tamojší sneh, ktorý mal v tamojšom vlhkom prostredí úplne inú štruktúru, než na akú boli lyžiari dovedy zvyknutí, a vrtochy počasia, typické pre krajinu, obklopenú z každej strany morom. Práve klimatické podmienky sa možno najviac podpísali na mnohých prekvapujúcich výsledkoch.

Najsledovanejším športom celých ZOH v Sappore boli skoky na lyžiach. Len v nich totiž mali Japonci reálnu šancu na zisk medailí. Na strednom mostíku sa im aj podaril husársky kúsok – obsadili prvé tri miesta, keď zvíťazil najviac favorizovaný Jukio Kasaja, ktorý pre krajinu získal historické prvé zlato na ZOH. Šancu na reprízu mu na veľkom mostíku zmarila nepriazeň počasia. Silný a premenlivý vietor spôsobil, že takmer všetci mali aspoň pri jednom skoku neregulárne podmienky. Dôsledkom bola jedna z najdramatickejších súťaží histórie ZOH, v ktorej sa prvá štvorica zmeštila do rozdielu siedmich desiatín bodu! Senzačne zvíťazil Poliak Wojciech Fortuna, ktorého pri prvom skoku vietor „zafúkol“ až na 111 m. Hoci v druhom doskočil už len na 87,5 m, vo veternej sapporskej lotérii mu to vystačilo na zlato...

Veľké senzácie sa zrodili aj v zjazdovom lyžovaní. V zjazde aj v super-G žien dovtedy suverénnu Rakúšanku Annemarie Moserovú-Prölllovú o zlato dvakrát pripravila málo známa Švajčiarka Marie-Thérèse Nadigová (na snímke na predošlej strane), ale najväčší šok spôsobil víťazstvo Španiela Francisca-Fernandeza Ochou v slalome mužov (na snímke).

K pozoruhodnej

situácii došlo v súťaži na dvojsedadlových saniach, kde dvojice Horst Hörnlein, Reinhard Bredow z NDR a Paul Hildgartner, Walter Plaikner z Talianska dosiahli zhodné najrýchlejšie celkové časy. Zlaté medaily napokon dostali obidve dvojice.

Najúspešnejšou krajinou ZOH 1972 sa pred nastupujúcou Nemeckou demokratickou republikou (premiéru pod vlastnou vlajkou mala v Grenobli 1968) presvedčivo stal ZSSR. Najviac k tomu prispeli bežci na lyžiach Galina Kulakovová a Viačeslav

Vedenin, ktorí spolu získali päť zlatých medailí. Opäť triumfovali aj hokejisti zbornej, medzi ktorými Viktor Kuzkin, Alexander Ragulin, Vitalij Davydov a Anatolij Firsov získali už tretiu zlatú medailu. Ďalšou výnimočnou postavou hier bol holandský rýchlokorčuliar Ard Schenk (na fotografii), ktorý dosiahol tri víťazstvá.

Až štrnásť krajín sa v Sappore radovalo z olympijského triumfu. Bola medzi nimi znovu aj ČSSR. Zaslúžil sa o to Bratislavčan Ondrej Nepela, ktorý bol o osem rokov skôr v Innsbrucku ako 14-ročný najmladším účastníkom olympiády... Zverenec trénerky Hildy Múdrej vďaka skvele zvládnutým povinným cvikom získal v súťaži krasokorčuliarov prakticky nedostihný náskok. O zlato ho potom už nemohol pripraviť ani pád vo voľnej jazde, ktorého sa dopustil pri trojitom rittbergerovi.

Nepela (na fotografii s trénerkou Hildou Múdrú) sa stal prvým a doteraz jediným Slovákom, ktorý zvíťazil na zimných olympijských hrách! Za tento a ďalšie skvelé úspechy ho koncom roka 2000 posmrtno vyhlásili za najúspešnejšieho slovenského športovca 20. storočia.

Česko-slovenská výprava sa v Sappore tešila aj z dvoch bronzových medailí. O jednu sa postarala na 5 km trati bežkyňa na lyžiach Helena Šikolová, o druhú družstvo hokejistov. V ňom boli aj dvaja Slováci - brankár Vladimír Dzurilla a obranca Rudolf Tajcnár, okrem toho moravská hviezda Slovana Václav Nedomanský.

Dzurilla získal po bronz v Innsbrucku 1964 a striebre v Grenobli 1968 už tretiu olympijskú medailu, čo na ZOH žiadny iný Slovákom okrem neho až doteraz nedokázal. Bronz i predvedené výkony tímu však boli trochu sklamaním, hlavne prehra 1:5 so striebornými Američanmi.

LUBOMÍR SOUČEK

